

Sygn. akt II CZ 71/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku I. G.

przy uczestnictwie M. P.

o stwierdzenie nabycia spadku po B. P.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 października 2015 r.,

zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 1 kwietnia 2015 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 września 2014 r. Sąd Rejonowy stwierdził nabycie spadku po zmarłym B. P. na rzecz spadkobierców -żony M. P. i córki J. G. w ½ części. Wnioskodawczyni J. G. złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku w dniu 25 czerwca 2014 r., a o śmierci spadkodawcy dowiedziała się w dniu 20 stycznia 2014 r. Termin rozprawy wyznaczono w dniu 2 lipca 2014 r. na dzień 19 września 2014 r. W dniu rozprawy upłynął już sześciomiesięczny termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. W tej sytuacji Sąd Rejonowy uznał, że obie spadkobierczynie nabyły spadek wprost.

Apelacja wnioskodawczyni od postanowienia z dnia 19 września 2014 r. została odrzucona postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy uznał, że jest ona niedopuszczalna, ponieważ odnosi się do braku w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku wzmianki o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego wnioskodawczyni podniosła zarzut naruszenia art. 1015 § 1 k.c. w zw. z art. 1018 § 3 k.c., a także - art. 378 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. i art. 370 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu zażalenia wyjaśniono, że w apelacji wnioskodawczyni nie kwestionowała braku wzmianki w rozstrzygnięciu w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku, lecz podnosiła w ogóle brak rozpoznania istoty sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Nie ma wątpliwości co do tego, że wnioskodawczyni złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłym ojcu i z treści tego wniosku wynika to, że wnioskodawczyni wyraziła wolę złożenia przed sądem spadku oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 1018 § 3 k.c.). Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku został rozpoznany przez Sąd Rejonowy kilka miesięcy po jego złożeniu. Należy podzielić stanowisko skarżącej, że - wbrew sugestii Sądu Okręgowego – nie ma znaczenia rozpoznanie tego wniosku przez

Sąd w okresie kilku miesięcy po jego złożeniu. Wniosek taki złożony został bowiem przed upływem sześciu miesięcy od dowiedzenia się przez wnioskodawczynię o śmierci spadkodawcy (art. 1015 § 1 k.c.) i termin taki powinien być zachowany, gdy czynności zmierzające do odbioru oświadczenia spadkobiercy (art. 641 k.p.c.) dokonane zostaną przed sądem nawet po upływie wspomnianego terminu. Zgodnie z art. 640 § 2 k.p.c., oświadczenie o przyjęciu spadku dobrodziejstwem inwentarza może być składane w sądzie spadku w toku postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku.

Sąd Okręgowy nie miał w ogóle dostatecznych podstaw do rozpoznawania wniosku wnioskodawczynie w zakresie dotyczącym ustalenia kręgu spadkobierców ustawowych po zmarłym B. P., skoro nie odebrano od wnioskodawczynie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Nie ma przy tym znaczenia to, że Sąd Rejonowy nie musiał umieszczać w treści sentencji postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku wzmianki o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2010 r., III CZP 64/10, OSNC 2011, nr 3, poz. 26). W konsekwencji doszło do odrzucenia apelacji wnioskodawczynie z taką motywacją, że zaskarżono tym środkiem nieistniejącą wzmiankę w sentencji postanowienia. Tymczasem - jak wspomniano - przedwczesne rozpoznanie jedynie kwestii kręgu spadkobierców ustawowych i ich udziałów bez odebrania od wnioskodawczynie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza (art. 640 - 641 k.p.c.) spowodowało zamknięcie możliwości ukształtowania zakresu jej następstwa prawnego zgodnie z wolą zainteresowanej i tym samym naruszyło interes prawny wnioskodawczynie. W razie zatem złożenia do sądu spadku wniosku o stwierdzenie nabycia spadku i zamieszczenia w nim woli złożenia oświadczenia o przyjęciu tego spadku (art. 640 § 2 k.p.c.) rozstrzygnięcie o kręgu spadkobierców ustawowych i ich udziałach powinno być poprzedzone odebraniem takiego oświadczenia.

Należało zatem uchylić zaskarżone postanowienie o odrzuceniu apelacji (art. 398¹⁵ k.p.c.).

(eb)

